

Besluit van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 19 maart 2009, DRZ/09/1122/BvdB/HG tot instelling van de beperking in toegankelijkheid van enkele gebieden ex artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998, gelegen binnen het Natura 2000-gebied 'Ijsselmeer'.

Inleiding

Artikel 20, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna te noemen: Nb-wet 1998) bepaalt dat gedeputeerde staten de toegang kunnen beperken tot een beschermd natuurmonument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Nb-wet 1998, of een Natura 2000 gebied, of delen van bedoelde gebieden, voor zover dit noodzakelijk is voor de bescherming van natuurwaarden daarvan.

Het tweede lid van artikel 20 Nb-wet 1998 bepaalt dat de bevoegdheid die in het eerste lid wordt bedoeld berust bij de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (verder: LNV) in overeenstemming met één van Onze andere ministers indien het gebied als bedoeld in het eerste lid geheel of ten dele wordt beheerd door of onder de verantwoordelijkheid van Onze minister of één van Onze andere ministers. Het navolgende besluit is genomen, handelende in overeenstemming met de minister van Verkeer en Waterstaat en de minister van Defensie.

Gezien het mandaatbesluit LNV Regionale Zaken¹ is de Regiodirecteur Noord van het ministerie van LNV gerechtigd dit besluit namens de minister van LNV te nemen.

Bij de aanwijzing van het beschermde natuurmonument Friese Ijsselmeerkust is door de minister van LNV tevens besloten om delen van de gebieden op grond van artikel 17 van de Natuurbeschermingswet 1968 gedurende bepaalde perioden of gedurende het gehele jaar de toegang te sluiten. Toepassing van voornoemd artikel houdt in dat het verboden is, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich te bevinden in of op een water, dat deel uitmaakt van een beschermd natuurmonument, indien op duidelijk wijze is kenbaar gemaakt dat de toegang tot dit water is verboden. Het gaat daarbij om de volgende gebieden of gebiedsdelen;

Staatsnatuurmonument Friese Ijsselmeerkust (aanwijzingsbesluit 4 december 1991, kenmerk NBLF 91-3119);

- Het natuurmonument rond de Makkumer Noordwaard is het gehele jaar gesloten, behalve het Kornwerderzand en een strook langs de Afsluitdijk. Langs de Afsluitdijk is een ongeveer 3000 meter brede strook opengesteld van 15 juni tot 1 september.
- Het natuurmonument bij de Zuidwaard, de Kooiwaard en de Workumerwaard is het gehele jaar gesloten. Alleen een corridor bij Gaas en een ca. 400 meter brede strook langs het visserijgebied is het gehele jaar open.
- Het natuurmonument in de Bocht van Molkwerum is het gehele jaar gesloten.
- De Mokkebank, het water voor het Mirnserklif en de gebieden zuidelijk van beide zijn het gehele jaar gesloten.
- Bij het Ouder Mirdumerklif is het water ten zuiden van de eigendommen van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten het gehele jaar gesloten.
- Het gebied de Steile Bank en het gebied ten oosten daarvan tot aan de Lemsterhoek is gedurende het gehele jaar gesloten.

Beschermd natuurmonument Friese Ijsselmeerkust (aanwijzingsbesluit 4 december 1991, kenmerk NBLF 91-3121);

- Het gehele beschermde natuurmonument, met uitzondering van het noordelijkste gedeelte van het beschermd natuurmonument (noordelijkst gedeelte langs de Ijsselmeerdijk), een corridor bij Gaast ter grootte van de bebouwde kom en het beschermd natuurmonument bij Buitenwallen, is het gehele jaar gesloten.
- Het noordelijke deel langs de Ijsselmeerdijk is opengesteld vanaf 15 juni tot 1 september.

De noodzaak tot afsluiting van deze gebieden is gebaseerd op het bijzonder belang voor de vogels waarvoor gebiedsdelen van het Ijsselmeer destijds zijn aangewezen als beschermd natuurmonument. De aanwijzing van het Ijsselmeer als Vogelrichtlijngebied en het belang van de

---

¹ Staatscourant 2006, nr. 91

hiervoor genoemde gebiedsdelen voor de vogels waarvoor het IJsselmeer kwalificeert als Vogelrichtlijngebied noodzaakt tevens tot afsluiting. Daar de Natuurbeschermingswet 1968 inmiddels is komen te vervallen en de Natuurbeschermingswet 1998 hiervoor in de plaats is getreden dient de eerdere afsluiting op basis van artikel 17 te worden geherformaliseerd op basis van artikel 20 Nb-wet 1998.

De, op basis van artikel 17 van de Natuurbeschermingswet 1968 (gedeeltelijk) afgesloten gebieden in de hiervoor benoemde beschermde natuurmonumenten hebben allen betrekking op het open water. Voor het Natura 2000-gebied IJsselmeer, inclusief de betreffende beschermde natuurmonumenten is de minister van Verkeer en Waterstaat aangewezen als beheerder, zoals bedoeld in artikel 20 lid 2. Derhalve is de minister van LNV bevoegd tot het nemen van een besluit tot beperking van de toegankelijkheid van gebieden ter bescherming van de natuurwaarden.

Het onderhavig besluit dient ter vervanging van de, in de hierboven genoemde aanwijzingsbesluiten tot beschermd natuurmonument cq. Staatsnatuurmonument opgenomen, toegangsbeperkingen op basis van artikel 17 Natuurbeschermingswet 1968. De hieronder opgenomen verboden zijn vanaf het moment van publicatie van onderhavig besluit geldend tot het moment van onherroepelijk worden van een eventueel opvolgend besluit tot aanpassing van onderhavig besluit.

Besluit

Artikel 1

Gezien artikel 20 van de Nb-wet 1998 wordt voor de navolgende met name genoemde gebieden de toegang beperkt c.q. vindt een wijziging van de reeds geldende toegangsbeperking plaats, omdat zulks noodzakelijk is voor de bescherming van de in het betreffende gebied voorkomende natuurwaarden.

Artikel 2

De specifiek aangeduide, binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebied '**Makkumer Noordwaard**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Hiervan is uitgezonderd het Kornwerderzand en een strook langs de Afsluitdijk van ca. 3000 meter breed. Deze laatste strook is opengesteld van 15 juni tot 1 september. Dit gebied is van speciaal belang voor de bescherming van vogels aangezien het geldt als belangrijke broedplaats en dient als hoogwatervluchtplaats en rui-, rust- en foerageergebied. Rust in dit gebied is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen en de uitbreiding van de omvang- en/of verbeteringsdoelstellingen van (broed)vogelsoorten.

Artikel 3

Voor de binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebieden '**Zuidwaard, Kooiwaard en de Workumerwaard**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Alleen een corridor bij Gaast en een ca. 400 meter brede strook langs het visserijgebied is het gehele jaar open. De genoemde gebieden zijn van speciaal belang als ruiplaats voor eendensoorten en dienen eveneens als rust- en foerageergebied voor steltlopers en ganzen en eenden. Rust in deze gebieden is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen en de uitbreiding van de omvang- en/of verbeteringsdoelstellingen van (broed)vogelsoorten.

Artikel 4

Voor het binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebied '**Bocht van Molkwerum**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Dit gebied is van speciaal belang aangezien het geldt als belangrijk foerageer-, rust- en broedgebied. Rust in dit gebied is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen van vogels.

Artikel 5

Voor de binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebieden '**Mokkebank, het water voor het Mirnserklif en de gebieden zuidelijk van beide**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Dit gebied is van speciaal belang aangezien het geldt als belangrijk foerageer-, rust-, rui- en broedgebied en hoogwatervluchtplaats. Rust in dit gebied is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen van vogels.

Artikel 6

Voor het binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebied '**Ouder Mirdumerklif, ten zuiden van de eigendommen van Natuurmonumenten**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Dit gebied is van speciaal belang aangezien het geldt als belangrijk foerageer-, rust-, rui- en broedgebied en hoogwatervluchtplaats. Rust in dit gebied is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen van vogels.

Artikel 7

Voor de binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebieden '**Steile Bank en het gebied ten oosten daarvan tot aan de Lemsterhoek**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Dit gebied is van speciaal belang aangezien het geldt als belangrijk foerageer-, rust-, rui- en broedgebied. Dit gebied is vooral van belang voor de Aalscholver en Zwarte Stern. Rust in dit gebied is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen van vogels.

Artikel 8

Voor het binnen het Natura 2000-gebied 'IJsselmeer' gelegen gebied bekend als '**voormalig staatsnatuurmonument IJsselmeerkust**' is de toegang het gehele jaar gesloten. Dit gebied is van speciaal belang aangezien het geldt als belangrijk foerageer-, rust-, rui- en broedgebied en hoogwatervluchtplaats. Rust in dit gebied is van cruciaal belang gezien de behouddoelstellingen van vogels. Hiervan is uitgezonderd een corridor bij Gaast ter grootte van de bebouwde kom en het beschermd natuurmonument bij Buitenwallen. Tevens is het noordelijke deel langs de IJsselmeerdijk opengesteld vanaf 15 juni tot 1 september.

Artikel 9

1. De toegang tot genoemde gebieden is verboden gedurende de bij de genoemde gebieden aangegeven periodes
2. Deze toegangsbeperking geldt voor een ieder wiens aanwezigheid binnen deze gebieden niet noodzakelijkerwijs uit hoofde van de uitoefening van diens beroep of bedrijf voortvloeit.
3. Het uitoefenen van niet-beroepsmatige activiteiten (inclusief het zich bevinden, het recreatief bevaren en betreden) binnen deze gebieden is derhalve verboden. Voor het uitoefenen van niet-beroepsmatige activiteiten wordt geen vergunning verleend, vanuit de premisse dat niet-beroepsmatige activiteiten niet noodzakelijkerwijs binnen deze gebieden behoeven plaats te vinden.
4. Beroepsmatig uitgevoerde activiteiten waarvoor het gesloten gebied moet worden betreden danwel bevaren c.q. zich men in het gesloten gebied moet bevinden, kunnen, voor zover deze activiteiten noodzakelijkerwijs binnen of deels binnen deze gebieden moeten worden uitgevoerd, worden toegestaan, echter slechts voor zover een vergunning als bedoeld in artikel 19d van de Nb-wet 1998 is verleend.
5. In de te verlenen vergunning zullen alsdan aan de vergunde beroepsmatige activiteiten nadere voorschriften worden verbonden ter bescherming van de middels deze aanwijzing extra te beschermen natuurwaarden.
6. De aanwijzing ex artikel 20 van de Nb-wet 1998 van het gebied kan, gezien de aard en het doel van deze toegangsbeperkende regeling, tevens de aanleiding vormen de aangevraagde vergunning te weigeren.

Artikel 10

Naast de in voorkomende gevallen op grond van de toegankelijkheidsregeling noodzakelijke vergunning volgens de Nb-wet 1998, is voor het zich bevinden op private gronden van particulieren toestemming van de eigenaar van deze gronden nodig.

Artikel 11

Ingevolge artikel 20 lid 4, van de Nb-wet 1998 geldt het verbod zich te bevinden in de ex. artikel 20 aangewezen gebieden niet voor de eigenaar en gebruiker (als bedoeld in artikel 1 Nb-wet 1998) van deze (delen van) natuurmonumenten.

Artikel 12

1. De gebieden waarvan de toegankelijkheid middels dit besluit wordt beperkt zijn aangegeven op de Hydrografische kaarten¹ van het IJsselmeer².
2. In het veld zijn de begrenzingen van de gebieden waarvan de toegankelijkheid wordt beperkt herkenbaar middels aangebrachte bebordingen en betonningen.

Artikel 13

Dit besluit wordt bekendgemaakt in de Staatscourant. Bij dit besluit gaat een toelichting die in samenhang met de beschikking moet worden gelezen.

Bezwaar

Tegen dit besluit staat op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht voor een belanghebbende de mogelijkheid open een bezwaarschrift in te dienen. Een dergelijk bezwaarschrift dient binnen zes weken na publicatie van de beschikking in de Staatscourant te worden ingediend bij:

De minister van LNV
Dienst Regelingen
Afdeling Recht & Rechtsbescherming
Postbus 20401
2500 EK 's Gravenhage

Het bezwaar dient te zijn ondertekend en moet tenminste de volgende elementen bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is, en de gronden van bezwaar.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
Voor deze,
DE REGIODIRECTEUR NOORD,

Ir. H.R. Oosterveld

---

² Hydrografische kaarten; De meest recente publicatie (serie 1810) door de Dienst der Hydrografie.

Toelichting

Natura 2000-gebieden

Het IJsselmeer herbergt bijzondere natuurwaarden en is daarom aangewezen als Natura 2000-gebied in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland is verplicht om voor bepaalde soorten en habitats binnen de bovengenoemde gebieden een 'gunstige staat van instandhouding' te bereiken en te behouden. De bescherming van soorten is wettelijk geregeld in de Flora- en faunawet, de bescherming van gebieden is wettelijk geregeld in de Nb-wet 1998. De Nb-wet 1998 vereist dat voor alle Natura 2000-gebieden een Beheerplan wordt opgesteld.

Beperking toegankelijkheid

De toegankelijkheid van delen van het IJsselmeer was reeds beperkt op basis van eerdere aanwijzingsbesluiten van de Friese IJsselmeerkust als Beschermd Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Deze beperking was geregeld via artikel 17 van de Natuurbeschermingswet. Na de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is echter het artikel op basis waarvan deze beperking kon worden doorgevoerd vervallen. In de Natuurbeschermingswet 1998 is hiervoor artikel 20 voor in de plaats gekomen. De reeds eerder opgelegde beperking blijft in stand. Door middel van dit besluit vindt een juridische reparatie plaats. Door middel van dit besluit wordt de toegang beperkt voor zover dit noodzakelijk is voor de bescherming van de natuurwaarden. Deze delen zijn van dusdanig groot belang voor de bescherming van de kwetsbare vogelsoorten dat, ten behoeve van de noodzakelijke rust voor deze soorten, beperking van de toegang moet worden gezien als een passende maatregel, noodzakelijk voor het goede beheer van dit gebied. Door beperking van de toegankelijkheid wordt gewaarborgd dat op hoogwatervluchtplaatsen en broed-, rui-, rust- en foerageergebieden voor vogels een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten. De gebieden zijn van belang voor grote aantallen eendensoorten, ganzen en steltlopers die het ondiepe water gebruiken om te foerageren, te rusten of te ruïen. Tevens zijn de gebieden van belang voor broedvogels die in de nabijheid hun nesten hebben en in de gesloten gebieden komen foerageren of hun jongen grootbrengen.

Vergunningplicht

Er is een aanzienlijk menselijk medegebruik van het IJsselmeer. Een aantal kenmerkende natuuraspecten staat onder druk en zal zonder maatregelen in de toekomst mogelijk verder onder druk komen. Het is dan ook van belang dat de toegang tot deze gebieden, met name de gebieden die van belang zijn voor vogels, wordt verboden c.q. beperkt.

Conform artikel 20 lid 3 van Nb-wet 1998 is het verboden in strijd met de beperkingen voortvloeiend uit de aanwijzing tot gesloten gebied zich te bevinden in een dergelijk gebied. Slechts daar waar noodzakelijk, bijvoorbeeld voor de uitoefening van beroep of bedrijf, wordt betreding en/of bevaring - waar mogelijk - toegestaan en gereguleerd middels een vergunning ex artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. De noodzaak tot betreding en/of bevaring van het beperkt toegankelijke gebied dient door de aanvrager in de aanvraag voor een vergunning, conform artikel 41 van de Nb-wet 1998, voldoende te worden gemotiveerd.

Voor het uitoefenen van niet-beroepsmatige activiteiten wordt geen vergunning verleend, vanuit de premisse dat niet-beroepsmatige activiteiten niet noodzakelijkerwijs binnen deze gebieden behoeven plaats te vinden. Relatief beschouwd wordt middels deze aanwijzing immers de toegankelijkheid van een zeer klein deel van het betreffende Natura 2000-gebied beperkt. Er zijn voldoende alternatieve locaties binnen dit gebieden te vinden die gezien de natuurwaarden minder kwetsbaar zijn voor uitvoering van dergelijke niet-beroepsmatige activiteiten.

Ingevolge de Nb-wet 1998 gelden de toegangsbeperkingen niet voor de eigenaar of gebruiker (als bedoeld in artikel 1 Nb-wet 1998) van het betreffende gebied ten aanzien van het verbod zich binnen het gebied te bevinden. Indien en voor zover de eigenaar of gebruiker binnen het gebied activiteiten ontplooiën, die verder gaan dan het louter zich bevinden binnen het gebied, geldt onverkort het bepaalde van deze regeling en artikel 19d. De begrippen 'eigenaar' en 'gebruiker' zijn gedefinieerd in de Nb-wet 1998. Kortheidshalve wordt hier naar deze definities verwezen.

Het zich bevinden, het betreden of het bevaren binnen een ex.artikel 20 aangewezen gebied binnen de in dit besluit bepaalde gesloten periodes wordt gezien als een handeling die in principe een verstoring effect heeft op de soorten waarvoor de beperking van de toegankelijkheid van het gebied heeft plaatsgevonden en dergelijke handelingen zijn dientengevolge steeds

vergunningplichtig ex.artikel 19d van de Nb-wet 1998. Indien de versturende of verslechterende effecten van de activiteit voor de te beschermen waarden binnen het gesloten gebied niet voldoende kunnen worden ondervangen door het stellen van voorschriften in de vergunning dan kan de vergunning worden geweigerd. Dit vloeit voort uit het feit dat met het aanbrengen van een toegangsbeperking op het gebied wordt beoogd een extra mate van bescherming voor de waarden binnen dit gebied te bewerkstelligen bovenop de basisbescherming die voortvloeit uit de betreffende aanwijzing tot Natura 2000-gebied.

Externe werking

Bij de vergunningverlening voor overige voorgenomen vergunningplichtig geachte projecten of handelingen, die (deels) plaats zouden moeten vinden in de nabijheid van het conform artikel 20 van de Nb-wet 1998 aangewezen gebied, zal met de aanwijzing van het gebied ex artikel 20 rekening moeten worden gehouden en kan deze aanwijzing tevens de aanleiding vormen de gevraagde vergunning te weigeren.

Hydrografische kaarten

Voor de exacte begrenzing van alle gebieden, wordt verwezen naar de Hydrografische kaarten³.

---

³ Hydrografische kaarten; De meest recente publicatie (serie 1810) door de Dienst der Hydrografie